

VELFERDSTINGET I
OSLO OG AKERSHUS

POLITISK GRUNNDOKUMENT FOR VELFERDSTINGET I OSLO OG AKERSHUS 2018 – 2022

Mandat

Velferdstinget i Oslo og Akershus er en interesseorganisasjon og øverste studentpolitiske organ i velferdsspørsmål tilknyttet Studentsamskipnaden i Oslo og Akershus, Oslo kommune og Akershus fylkeskommune.

Prinsippet om lik rett til utdanning er det overordnede og styrende målet for Velferdstingets politikk. Utdanningssystemet skal være noe mer enn en forberedelse til arbeidslivet; det skal være et element i samfunns- og demokratibyggning. Det er derfor sentralt at ulik økonomisk, sosial og kulturell bakgrunn ikke påvirker evnen og muligheten til å ta utdanning.

Velferdstinget skal høres i alle saker av betydning for samskipnaden og studentenes velferdstilbud. Velferdstingets tillitsvalgte skal til enhver tid arbeide for at Velferdstingets vedtatte politikk fremmes.

SiO er landets største samskipnad med omtrent 65 000 studenter – over en fjerdedel av landets studenter. Dermed har Velferdstinget et nasjonalt ansvar for å arbeide for studenters levekår, men med et særlig fokus på de lokale og regionale utfordringer som finnes i sammenheng med å ligge i et storby- og pressområde.

Velferdstilbudet

Studentenes grunnleggende velferdsbehov skal dekkes på områder som studiefinansiering, bolig, barnehage, helse, idrett/trening og frivillige aktiviteter, og slik muliggjøre prinsippet om heltidsstudenten. Velferdstilbudet skal være fleksibelt og tilrettelagt studentenes ulike forutsetninger og behov. Studentsamskipnadens tilbud skal være et supplement til det ordinære kommunale og statlige velferdstilbudet, og ikke en erstatning. Derfor har staten og kommunen et viktig ansvar som garantist for sentrale velferdsordninger som studentboligbygging, helsetjenester for studenter, studiefinansiering, barnehagefinansiering og sosiale stønadsordninger.

Studenter har på mange områder ikke fulgt befolkningens generelle velstandsøkning. Derfor er det viktig at stat, kommune og andre aktører tar et større ansvar for studentenes velferd og på denne måten sikrer reell lik rett til utdanning. Oslo og Akershus som vertskommune og -fylke har i tillegg et særskilt ansvar i å anerkjenne den ressursen som studenter utgjør. I samarbeid med studentene skal fylke og kommune jobbe for Oslo som en studenthovedstad.

Det enkelte lærested har et ansvar for å støtte opp om samskipnaden og velferdstilbudet for sine studenter. Dette skal skje gjennom bl.a. gode fristasjonsordninger, direkte subsidiering av samskipnadens tjenester og tilrettelegging for et godt fysisk og psykososialt læringsmiljø. Studentforeninger er et viktig bidrag til studentenes velferdstilbud.

Studentsamskipnaden i Oslo og Akershus

Tilgangen til SiOs velferdstilbud skal under enhver omstendighet gis slik at prinsippet om lik rett til utdanning ivaretas og fremmes. SiO skal som landets største studentsamskipnad sette presedens og være en foregangsmodell for studentvelferd i Norge.

SiO skal gi studentene et tilrettelagt tilbud med økonomisk gunstige velferdsordninger. SiO skal tilstrebe lik tilgang til samskipnadens velferdsgoder, uavhengig av hvilken medlemsinstitusjon man tilhører, hvilken utdanning man tar, hvilket land man kommer fra og hvilken livssituasjon man befinner seg i.

Det er studentene som er både eiere og brukere av SiO og betaler for store deler av tjenestene gjennom semesteravgift og egenbetaling. Studentenes flertall i Hovedstyret er en grunnleggende del av brukerstyringen, som er et viktig prinsipp i samskipnaden. Dette prinsippet understrekes ved Velferdstinget sine innspill til hovedstyret, og det er dermed viktig at studentene i styret gjør sitt ytterste for å ta hensyn til Velferdstingets politikk. Samskipnaden er best tjent med en reell studentstyring – det er studenter som vet best hva slags velferd studenter trenger. Studentene må få medvirke i alle ledd i samskipnaden.

Semesteravgiften er en viktig inntektskilde for SiO. Det er viktig at denne holdes på et nivå som opprettholder et godt velferdstilbud.

Velferdstinget ønsker en fleksibel, serviceorientert, bærekraftig, sterk og effektiv samskipnad, og vil gjennom et konstruktivt samarbeid legge rammebetingelser for SiOs videre drift.

Samskipnaden skal være partipolitisk og religiøst uavhengig.

Bolig

Studentenes ønsker og behov skal til enhver tid være førende for Velferdstingets boligpolitikk. Studentboliger er først og fremst et viktig utdanningspolitisk tiltak for å bidra til å sikre lik tilgang til høyere utdanning i Norge. Videre er det et godt boligpolitisk virkemiddel som bidrar til at både presset og prisene i det private utleiemarkedet dempes. I tillegg henger bygging av flere studentboliger også sammen med en potensiell satsing for å bedre studenters økonomi og en realisering av heltidsstudenten. Dekningsgraden i Oslo er for lav. Vi må unngå at nye studenter potensielt står uten tak over hodet ved semesterstart. Å bygge gode studentboliger handler både om pris, beliggenhet og byggekvalitet. SiO er mest egnet til å imøtekomme alle disse behovene.

Gratisprinsippet er et av grunnprinsippene innenfor norsk høyere utdanning. Prinsippet skal også gjelde for internasjonale studenter. For å kunne ivareta studentene som kommer fra andre land for å studere i Norge på en god måte, er det essensielt at de får et sted å bo. Internasjonale studenter er en sårbar gruppe, og må prioriteres i samskipnadens studentboligtildeling.

Tilstrømningen av studenter til Oslo ser ikke ut til å stanse i nær fremtid, og byggehastigheten må planlegges deretter. Kommunale prosesser må effektiviseres og forenkles.

Samskipnadens boliger skal være et trygt, rimelig og grønt boligtilbud til studentene. Boligkøene i Oslo er i en særstilling, men mange andre studiesteder sliter med liknende problemer. Velferdstinget skal derfor, sammen med andre velferdsting, studentpolitiske organisasjoner og samskipnader over hele landet, jobbe for å nå et mål om bygging av 3000 studentboliger med tilskudd nasjonalt hvert år.

Boliger som bygges med tilskudd vil alltid være å foretrekke, ettersom det reduserer kostnaden for studentene gjennom husleien. For at dette skal være mulig i den kommende tiden er en økning av kostnadsramme og tilskudd et uunngåelig premiss. I mellomtiden er boligpresset i

**VELFERDSTINGET I
OSLO OG AKERSHUS**

Oslo såpass stort at det ikke vil være forsvarlig å unngå bygging dersom man ikke klarer å bygge innenfor kostnadsrammen. Likevel skal det alltid strebes etter å bygge billigst mulig, og boligmiksen må være tilpasset forskjellige livsstiler med hensyn på plassering, størrelse og pris.

Samskipnaden må fortsette å ta sin del av ansvaret for å redusere klimabelastningen gjennom å bygge boliger som er energieffektive, bruke bærekraftige materialer og legge til rette for at studentene som bor i boligene kan ta gode miljøvennlige valg. Boligene skal bygges i tilknytning til kollektivruter, institusjoner og der studenter oppholder og beveger seg mest.

Med et enormt press på samskipnadens boliger vil nye boligløsninger alltid ønskes velkommen. Nye kreative løsninger på bo- og livsutfordringer kan være positivt, men skal ikke nødvendigvis pålegges samskipnaden. Deres oppgave er å bygge rimelige, grønne og trygge boliger for studenter. Det er studentenes behov som til enhver tid skal ligge til grunn for utvikling av samskipnadens boligportefølje.

Velferdstinget mener at:

- Samskipnaden skal arbeide for avtaler med institusjonene som sikrer internasjonale studenter et sted å bo.
- Kommunale prosesser rundt studentboligutbygging skal effektiviseres og forenkles.
- Kostnadsramme- og tilskudd må økes, særlig i pressområder.
- Alle nybygg i SiO skal ha grønne løsninger, og skal fortrinnsvis være av plusshus-standard, minimum nullenergi-standard.
- Både boligutbygging og boligmiks skal være basert på studentenes ønsker og behov.
- Det skal foreligge gode rutiner for oppfølging av beboere.

Utover dette er eksisterende politikk på området utdypet i boligpolitisk dokument.

Helse

Studenters helse, både psykisk og fysisk, skiller seg veldig fra resten av befolkningen - også andre i samme aldersgruppe. Studentenes helse- og trivselsundersøkelse (SHoT) fra 2014 viste at studenter er langt mer utsatt for alvorlige psykiske symptomer. Hvorfor dette er tilfelle er fremdeles uklart. Arbeidet med oppfølging av studenters psykiske helse må styrkes.

Det er nødvendig med en studenthelsestrategi som legger bevisste føringer for det videre arbeidet og som kartlegger hvilke områder forskjellige studenthelseaktører skal legge innsatsen på. En strategi fra sentralt hold vil dermed være hjelpelig for å koordinere innsatsen fra flere aktører på studentvelferd, slik at man får maksimalt ut av midlene man disponerer.

SiO Helse spesialiserer seg innenfor studenthelse, og vil derfor ofte være det beste alternativet studenter har. Tjenestene skal lokaliseres slik at de er best mulig tilgjengelig for studenter. Samskipnaden skal ha som mål å være en helhetlig tilbyder av helsetjenester for sine studenter. Frem til det offentlig tar sitt ansvar for studentenes tannhelse, skal dette også inkludere tannhelsetjenester.

Internasjonale studenter har ikke de samme rettighetene når det kommer til helsetilbud som norske studenter. Dette gjør at deres studiehverdag kan oppleves mindre trygg. Det må arbeides for å ha et helhetlig tilbud også for internasjonale studenter.

Samskipnaden besitter en unik spisskompetanse på studenters psykiske helse. Derfor trenger vi at staten bevilger mer midler til samskipnadens helsetjenester. Per dags dato finansieres SiOs helsetilbud i stor grad av semesteravgiften. Til tross for at SiO er den eneste samskipnaden i Norge som mottar støtte fra HELFO for sine helsetjenester er heller ikke dette nok. SiO skiller seg fra andre private helseaktører ved at deres mål er å utgjøre et helhetlig og tilrettelagt tilbud for studentene som samfunnsgruppe, og ikke nødvendigvis å være en aktiv konkurrent. Derfor skal Velferdstinget arbeide for en forutsigbar statlig tilskuddsordning for å øke kapasiteten i den psykiske helsetjenesten i samskipnadene.

Som student har man ofte to hjem - et i studiebyen og et på oppvekststedet. For studenter som reiser mye frem og tilbake kan det være vanskelig å bestemme hvor man skal ha fastlegen sin, og det valget man fatter kan få konsekvenser for studentens helse. Studenter skal ha muligheten til å ha to fastleger - én på studiestedet og én i hjembyen.

Velferdstinget mener at:

- Arbeidsutvalget skal jobbe på tvers av SiOs tjenesteområder, samt opp mot det offentlige, for å forebygge og behandle psykisk uhelse hos studenter i Oslo og Akershus.
- Studenthelse skal defineres som et eget begrep, og det skal bygge videre på definisjonen som følger av Studentenes helse- og trivselsundersøkelse.
- Det skal utarbeides en strategi for studenthelse av nasjonale myndigheter.
- Studenter blir en del av gruppen som omfattes av tannhelsetjenesteloven og en del av det fylkeskommunale tilbudet. Det skal hvert fall delvis finansieres statlig.
- Samskipnadens helsetjenester skal være lokalisert der studentene ferdes og oppholder seg.
- Det må arbeides for at internasjonale studenter og utvekslingsstudenter også får et godt helsetilbud mens de oppholder seg i Norge.
- Det skal arbeides for en forutsigbar statlig tilskuddsordning for å øke kapasiteten i den psykiske helsetjenesten særlig.
- Det må arbeides for løsninger som gjør at studenter kan ha to fastleger.
- Kjæledyrhold skal åpnes for i egne allergimerkede oppganger, innarbeidet i nåværende boligsøksfilter på nett.

Utover dette er eksisterende politikk på området utdypet i helsepolitisk dokument.

Studiefinansiering

Prinsippet om lik rett til utdanning er det overordnede og styrende målet for Velferdstingets politikk. Gratisprinsippet er et av grunnprinsippene innenfor norsk høyere utdanning. Studiestøtten må reflektere de reelle utgiftene studentene har. Studiestøtten må tilpasses slik at alle studenter får muligheten til å være fulltidsstudenter. Det faktum at studenter er i en sårbar økonomisk situasjon skal ikke være hovedårsaken til at studenter arbeider ved siden av studiene. Det burde være et valg den enkelte student kan ta selv.

Velferdstinget mener at:

- Det skal utbetales 12 måneders studiestøtte.
- Studiestøtten skal festes til 1,5 ganger grunnbeløpet i folketrygden.
- Alle friske midler til studiefinansiering skal gå til økt kjøpekraft gjennom studieløpet.

Serveringstilbud til studenter

Serveringsstedene til samskipnaden skal være selvfinansierende og skal ikke subsidieres av semesteravgiftsmidler. Tilbudet skal være rimelig, kvaliteten god og tilbudet variert, sunt, grønt og tilpasset studenters behov. SiO Mat og Drikke skal tilby variert, næringsrik, bærekraftig og rimelig mat, og et godt og variert halal-, vegan- og vegetartilbud, samt et godt og variert tilbud til matallergikere. Spesielt må vegetaralternativet alltid inneholde en proteinkilde.

Samskipnaden skal fortsette arbeidet med å gjøre studentenes serveringstilbud miljøvennlige, gjennom videreføring av f.eks. Kutt Gourmet og innføring av nye løsninger.

Samskipnaden skal ha som mål å ha serveringssteder også på mindre institusjoner. Studentstyrerepresentantenes flertall i samskipnadens styre gjør at studenter har reell påvirkning på eget tilbud.

Utover dette er eksisterende politikk på området utdypet i "Retningslinjer for Studentkafeeene" og i utvalgte resolusjoner.

Kollektivtransport og samferdsel

Kollektivtilbudet i Oslo er av landets beste. Studentene ved institusjonene som er medlem i SiO skal ha et godt kollektivtilbud. Kollektivtilbudet skal være rimelig og tilrettelegges en studenthverdag. Det må gå kollektivruter til og fra stedene der studenter bor, oppholder seg og ferdes. Fylkeskommunene må ta ansvar for at alle studenter skal kunne dra nytte av et bredt kollektivtilbud med godt rabatterte priser, også på nattestid i helgene.

På tross av små avstander og et relativt godt kollektivtilbud, må noen studenter betale mer fordi deres utdanningsinstitusjon ligger utenfor enkelte grenser. Disse studentene skal kunne komme seg frem og tilbake fra sin utdanningsinstitusjon uten ytterligere kostnader.

Studenter benytter seg også i stor grad av gang- og sykkelveier. Infrastrukturen må være utformet slik at byen er tilgjengelig og oppleves trygg. Kommunen må legge til rette for at studenter på en enkel og trygg måte kan bevege seg mellom bo- og studiested ved sykling og/eller gange.

Studenter med barn

Det skal være mulig å få barn i løpet av studietiden uten å måtte avbryte studieløpet. Derfor må stat og kommune ha gode støtteordninger for studenter med barn. Studentsamskipnaden må ha gode tilbud til studenter med barn som muliggjør tilværelsen som småbarnsforelder som studerer fulltid.

Velferdstinget mener at:

- SiO Barnehager skal være et eksempel til etterfølgelse hva gjelder standard på utstyr, utearealer og bygninger.
- For foreldrepar der en eller begge foreldrene studerer, skal far/medmor ha rett til «fedrekvote».
- For studenter med barn skal studiestøtte og forsørgerstipend utbetales over 12 måneder.

Trening

Å legge til rette for gode trenings- og idrettstilbud for alle studenter er et viktig helseforebyggende tiltak. Målet er å få flere studenter i aktivitet. Fysisk aktivitet fremmer bedre helse, gir overskudd og er et viktig og veldokumentert virkemiddel i forebygging og behandling av en rekke diagnoser og tilstander. I mange tilfeller skaper aktivitetstilbud, spesielt de som er drevet av idrettsforeningene, i tillegg en viktig sosial arena for studenter.

Studentidretten blir ofte nedprioritert. Kommunen, bydelene og idrettskretsene må anerkjenne studentidretten som en svært viktig videreføring av ungdomsidretten og en rekrutteringsarena for voksenidretten, og dermed legge til rette for denne både gjennom økt finansiering og innpass på kommunale anlegg.

Utover dette er eksisterende politikk på området utdypet i idrettspolitisk dokument.

Kultur og frivillighet

Et godt og levende kulturliv er viktig for trivsel og velvære. Studenter som trives i byen de bor i, trives også bedre som studenter, som vil kunne virke positivt inn på studiene. Som landets hovedstad har Oslo et rikt kulturliv. Dessverre er det for få studenter som benytter seg av tilbudene. Et kulturkort for studenter ville bidratt til økt synlighet og økt bruk av byens mange kulturtilbud. Kortet skal kunne brukes i hele byen på teater, kino, museer, idrettsarrangementer og mer, og gi studenter bedre og billigere tilbud på kulturopplevelser.

I Oslo og Akershus eksisterer det mer enn 450 studentforeninger. Foreningene gir studentene et unikt arrangementstilbud og aktivitetene foregår på studentenes eget initiativ, og er bygget på studenters frivillige engasjement. Engasjement og trivsel kan vanskelig konstrueres, men gode rammevilkår øker muligheten for utfoldelse. Studentforeninger og studentkultur er ikke bare med på å skape en identitet og tilhørighet til studentmiljøet og til utdanningsinstitusjonen, men spiller også en viktig rolle i studentenes kompetansebygging utover de rammene utdanningsløpet setter.

Utover dette er eksisterende politikk på området utdypet i kulturpolitisk dokument.

Studenthus

Ideen om et studenthus baserer seg på en oppfatning i studentmassen om at det finnes for få tverrinstitusjonelle sosiale og faglige møteplasser for studenter i Oslo. Studentmobilitetsundersøkelsen fra 2016 tar for seg Oslo som studentby. I resultatene som foreligger fra undersøkelsen fremkommer det at studentene er uenige i/har ingen formening om

**VELFERDSTINGET I
OSLO OG AKERSHUS**

det finnes gode felles møtesteder i byen for alle studenter. Et flertall av studentene ønsker et nytt samlingssted. Resultatene fra Studentenes helse- og trivselsundersøkelse fra 2014 gir særlig grunnlag for å finne tiltak som kan bidra til sosiale samlingssteder for studenter som kan være til nytte for hele studentmassen og foreningsmiljøene i Oslo. Et sentralt plassert studenthus er en måte å imøtekomme denne problemstillingen på. I tillegg til politisk forankring, støtte blant studentene og datagrunnlaget i de nevnte undersøkelsene, handler et nytt studenthus i sentrum også om å løse felles utfordringer for institusjonene, foreningene i Oslo og Oslo som studentby - på en effektiv måte. Det skal arbeides for et studenthus i sentrum, som er tilgjengelig og gratis for alle studenter i Oslo og Akershus.

En god og inkluderende studietilværelse for alle

Studenter som gruppe er mangfoldig og har svært ulike behov. Derfor skal det tilbys gode løsninger som gjør at alle har muligheten til å ta høyere utdanning. Samskipnaden, utdanningsinstitusjonene, kommune og stat deler på dette ansvaret. Alle samskipnadens tjenester skal være tilgjengelig for alle studenter.

I samskipnadens boliger skal det være tilgjengelige boliger for studenter med funksjonsnedsettelse. Velferdstinget ser her på boligporteføljen totalt sett, og ikke hvert enkelt boligprosjekt. Fremdeles skal studenter med funksjonsnedsettelse også ha valgfrihet når det kommer til plassering, størrelse og pris.

Demokrati og deltakelse

Alle har rett til å få sin stemme hørt i beslutningsprosesser som påvirker deres liv. Studenter er eksperter på eget liv og utfordringer. Studentstyring som prinsipp baserer seg på dette. En viktig oppgave for Velferdstinget er å støtte opp om de lokale studentdemokratiene som er tilknyttet samskipnaden, særlig organisatorisk. Det skal arbeides for at institusjonene tar sitt ansvar for finansiering av de lokale studentdemokratiene i større grad.

Velferdstingets politikk skal til enhver tid være forankret i studentmassen, og vår aktivitet og politikk skal være tilgjengelig for studentmassen.

Vedtatt av Velferdstinget 11. februar 2018.